

شورای نگهبان

قائم مقام دبیر

جمهوری اسلامی ایران

بسمتعالی

۱۰۲/۳۱۲۵۷

۱۴۰۱/۳/۲۳

داری

شماره
تاریخ
سوت
طبقه بندی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

عطف به نامه شماره ۷۵۹/۱۷۵۳۵ مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۰۳ و پیرو نامه شماره ۱۰۲/۳۱۲۴۵ مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۳؛

طرح شفافیت قوای سه گانه، دستگاههای اجرائی و سایر نهادها

مصوب جلسه مورخ یکم خردادماه ماه یکهزار و چهارصد و یک مجلس شورای اسلامی و پیرو اعلام نظر این شورا، با توجه به نامه شماره ۱۰۲۰۴۸/۰۱۰۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۱۸ رئیس هیأت عالی نظارت بر حسن اجرای سیاستهای کلی نظام - که عیناً به پیوست ارسال می گردد - درخصوص مغایرت این مصوبه با سیاستهای کلی نظام، مصوبه در موارد مذکور در نامه این هیأت، مغایر بند ۲ اصل ۱۱۰ قانون اساسی شناخته شد.

سیامک رهپیک

شماره ۱۰۱۸/۱۰۱۸/۱۰۲۰
تاریخ ۱۳۸۸/۱۰/۱۴
پوست دارد

بسمه تعالی

حضرت آیت‌ا... جنتی
دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

در اجرای مقررات نظارت بر حُسن اجرای سیاست‌های کلی نظام و مطابق با ماده ۷ مقررات مذکور، مصوبات هیأت عالی نظارت بر حُسن اجرای سیاست‌های کلی نظام (جلسه مورخ ۱۴۰۱/۲/۱۷) در مورد "طرح دو فوریتی شفافیت قوای سه‌گانه، دستگاه‌های اجرائی و سایر نهادها" مصوب مجلس شورای اسلامی، به شرح ذیل جهت اقدام مقتضی، طبق اصل یکصد و دهم قانون اساسی، ارسال می‌شود:

۱- ماده ۱ مصوبه به دلیل عدم توجه به نیازهای واقعی و ارزیابی آثار اجرای قانون مغایر اجزاء ۲ و ۶ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است.

۲- ماده ۲ مصوبه به دلیل ایجاد مخاطرات اقتصادی برای کشور مغایر بند ۲۲ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی است.

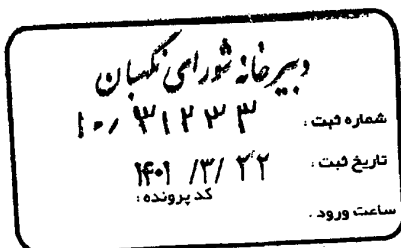
۳- ماده ۳ مصوبه از حیث ایجاد استثناء قانونی و عدم رعایت عدالت‌محوری در قانون، مغایر جزء ۱۰ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری است.

۴- مواد ۲ و ۵ مصوبه از آنجا که تکالیفی غیر قابل اجرا را مقرر کرده‌اند، در مغایرت با جز ۱ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری قرار دارند.

تذکر: شمول این مصوبه نسبت به مجمع تشخیص مصلحت نظام و هیأت عالی نظارت به معنای نسخ تبصره ماده ۱۰ قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات (مصوب سال ۱۳۸۸ مجمع تشخیص مصلحت نظام) و در نتیجه مغایر قانون اساسی است.

جدول تفصیلی مغایرت‌های مصوبه مذکور با سیاست‌های کلی نظام نیز به پیوست ارسال می‌گردد.

صادق آملی لاریجانی
رئیس هیأت عالی نظارت

«بایسمه تعالی»

**موارد مغایرت مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص «شفافیت قوای سه‌گانه و دستگا‌ه‌های
اجرایی و سایر نهادها» با سیاست‌های کلی نظام**

هیات عالی نظارت

مقدمه خرداد ماه ۱۴۰۱

توضیح مقایرت	سیاست کلی موضوع مقایرت	متن ماده	ردیف
<p>اطلاق بندهای مختلف ماده ۱ با اجزاء متعدد بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری از جمله جزء ۲ (معلوف بودن به نیازهای واقعی) و جزء ۶ (ارزیابی تاثیر اجرای قانون) مقایرت دارد با این توضیح که برخی نهادها و دستگاههایی که مشمول این مصوبه قرار گرفته‌اند دارای مصوبات و مذاکراتی هستند که انتشار آنها منایر ملاحظات امنیت و منافع عمومی است که از جمله می‌توان به شورای عالی امنیت ملی، هیات وزیران و سازمان قضایی نیروهای مسلح اشاره کرد. از سوی دیگر، توسعه دامنه این مصوبه به آن دسته از فعالیت‌های موسسات خصوصی عهده‌دار خدمات عمومی که ارتباطی با نظارت‌های حاکمیتی ندارد معلوف به رفع نیازهای واقعی در قانون‌گذاری نیست.</p>	<p>بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری:</p> <p>رعایت اصول قانونگذاری و قانون‌نویسی و تعیین سازوکار برای انطباق لوائح و طرح‌های قانونی با تأکید بر:</p> <p>۲. معلوف بودن به نیازهای واقعی و رعایت بر نظرات کارشناسی و ارزیابی تأثیر اجرای قانون</p> <p>...</p>	<p>ماده ۱- دستگاه‌ها، سازمان‌ها و موسسات مشمول این قانون عبارتند از:</p> <p>۱-۱ قوه مقننه شامل مجلس شورای اسلامی، دیوان محاسبات کشور و تمامی سازمان‌ها و موسسات وابسته به آنها.</p> <p>۲-۱ هیات وزیران و کلیه کمیسیون‌ها و کارگروه‌های متشکل از وزرا یا نمایندگان دستگاه‌های دولتی، کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمانها، موسسات، شرکت‌های دولتی، موسسات انتفاعی وابسته به دولت، بانک‌ها و موسسات اعتباری دولتی و همچنین دستگاههایی که مشمول قانون بر آن‌ها مستلزم ذکر یا تصریح نام است، اعم از اینکه قانون خاص خود را داشته و یا از قوانین و مقررات عام تبعیت نمایند از جمله شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی گاز ایران، شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران، سازمان گسترش و توسعه صنایع ایران، سازمان بنادر و کشتیرانی.</p> <p>...</p> <p>۵-۱ کلیه موسسات خصوصی عهده‌دار خدمات عمومی از جمله شامل مراکز و کانون‌های وکلای دادگستری، کانون کارشناسان رسمی دادگستری، سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران، سازمان‌های نظام مهندسی، اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، اصناف و تعاون، موسسات اعتباری و شرکت‌های بیمه غیردولتی و همچنین سازمان‌های مردم‌نهاد و خیریه‌ها.</p>	<p>۱</p>

		...	
<p>الزام شرکت‌های انتفاعی مشمول طرح به افشای اطلاعات راجع به کلیه دارایی‌ها، صورت‌های مالی و به‌ویژه اطلاعات مربوط به قراردادهای بزرگ و متوسط وفق بندهای «ب» و «ت» ماده ۲ باعث آسیب‌پذیری اقتصادی کشور خصوصاً در شرایط تحریمی کنونی می‌شود و از این حیث مغایر بند ۲۲ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی است.</p>	<p>بند ۲۲ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی مدیریت مخاطرات اقتصادی از طریق تهیه طرح‌های واکنش هوشمند، فعال، سریع و به هنگام در برابر مخاطرات و اختلال‌های داخلی و خارجی.</p>	<p>ماده ۲- مشمولین این قانون موظفند داده‌ها و اطلاعات ذیل را که مربوط به آن دستگاه می‌باشد، از طریق سامانه‌های مربوط به خود منتشر و در دسترس عموم قرار دهند:</p> <p>الف. اسناد تأسیس و اطلاعات راجع به ساختار، مؤسسات و شرکت‌های تابع یا وابسته، مدیران و کارکنان شامل تحصیلات، سوابق و تجربیات، میزان درآمد ماهانه و سالانه و نحوه به‌کارگیری، وظایف و اختیارات و فرآیندهای اداری، برنامه‌ها و طرح‌های مصوب و گزارش‌های عملکرد؛ ب. صورت‌های مالی و اطلاعات راجع به اموال، دارایی‌ها، درآمدها و هزینه‌ها، تخصیص و توزیع بودجه و تجهیزات، واگذاری زمین، تسهیلات، مشخصات املاک و ساختمان‌ها (تحت تسلک، در اختیار و مورد استفاده یا بهره‌برداری) و همچنین کمک‌ها و واگذاری‌های بلاعوض اعم از اعطایی و دریافتی؛</p> <p>پ- کلیه آراء قطعی دادگاه‌های عمومی و انقلاب و همچنین مراجع غیرقضایی با رعایت موازین امنیتی و حفظ اطلاعات شخصی.</p> <p>ت- سمن، متمم و الحاقات تمامی قراردادهای مربوط به معاملات بزرگ و متوسط مطابق قوانین و مقررات کشور.</p>	۲
<p>در تبصره ماده ۳ ممویه، آراء نمایندگان مجلس در خصوص مصوبات «صنفا» و «صنفا» از شمول الزامات مربوط به شفافیت خارج شده است. با توجه به موسع، مبهم و قابل تفسیر بودن این تعابیر، عملاً مجلس شورای اسلامی از شمول این ممویه مستثنی شده است. این وضعیت، ممویه را در مغایرت بر جزء ۱۰ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری قرار می‌دهد که در آن بر اجتناب از استثنائات قانونی تأکید شده است.</p>	<p>بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری: رعایت اصول قانونگذاری و قانون‌نویسی و تعیین سازوکار برای انطباق لوایح و طرح‌های قانونی با تأکید بر:</p> <p>۱۰. عدالت‌محوری در قوانین و اجتناب از تبعیض ناروا، عمومی بودن قانون و شمول</p>	<p>ماده ۳- مشمولان این قانون از جمله مجمع تشخیص مصلحت نظام (فقط در اجرای اصل ۱۱۲ قانون اساسی در موارد اختلافی مجلس و شورای نگهبان)، هیات عالی نظارت، مجلس شورای اسلامی، هیات وزیران، شوراها، شوراهای اسلامی شهر و روستا و شوراهای موضوع این قانون موظفند مشروح مذاکرات خود را اعم از سخن و کمیسیون‌های تابع آن‌ها و آراء مانده از اعضا را به تفکک اساسی موافق، مخالف، متمم و کسانی که در رای گیری شرکت نکرده‌اند، حداقل طرف یکمه در پایگاه اطلاع‌رسانی خود با قابلیت خوانش رایانه‌ای منتشر نمایند، مگر در مواردی که به موجب قانون اساسی و قوانین مربوط به هر یک از</p>	۳

<p>و جامعیت آن و حتی الامکان پرهیز از استثناهای قانونی.</p>	<p>بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری: رعایت اصول قانون‌گذاری و قانون‌نویسی و تعیین سازوکار برای انطباق لوائح و طرح‌های قانونی، با تأکید بر: ۱. قابل اجرا بودن و قابل سنجش بودن اجرای آن.</p>	<p>بناهای مذکور در این قانون، تشکیل جلسه غیرعلنی با رای‌گیری مخفی پیش‌بینی شده باشد. نیمه- در جهت استقلال نظر کارشناسی، آراء مانع‌خیز از نمایندگان مجلس در خصوص موافقتی که جنبه صفتی و مطلقه‌ای دارد، از شمول این ماده خارج است. حکم این ماده و تبصره آن در خصوص مجلس شورای اسلامی به ذیل ماده ۱۱۹ قانون آیین نامه داخلی مجلس الحاق می‌شود.</p>	
<p>گزارش‌دهی الزامی به شرح مذکور در این ماده با توجه به محدودیت امکانات مشمولین این قانون (که تا سطح شوراهای روستا را نیز دربر می‌گیرد) قابلیت اجرا ندارد و به این ترتیب مفایر جزء ۱ بند ۹ سیاست‌های کلی قانون‌گذاری است. ضمن اینکه بررسی تمامی این گزارش‌ها در کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس شورای اسلامی نیز کاملاً غیرقابل اجرا به نظر می‌رسد.</p>	<p>بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری: رعایت اصول قانون‌گذاری و قانون‌نویسی و تعیین سازوکار برای انطباق لوائح و طرح‌های قانونی، با تأکید بر: ۱. قابل اجرا بودن و قابل سنجش بودن اجرای آن.</p>	<p>ماده ۴- مشمولین این قانون موظفند هر شش ماه یکبار گزارش عملکرد اجرای این قانون را به کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس شورای اسلامی ارسال نمایند.</p>	۴
<p>انتساب مسئولیت به بالاترین مقام دستگاه، قابلیت اجرا ندارد زیرا دستورات اداری در سلسله مراتب اداری صادر می‌شوند و چه بسا بالاترین مقام دستگاه هیچ‌گونه قصور یا تقصیری در عدم اجرای کامل این قانون مرتکب نشده باشد. این‌گونه عدم تطابق قانون با واقعیت‌های حاکم بر امور اداری، امکان اجرای آن را از بین می‌برد و آن را در مغایرت با جز ۱ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری قرار می‌دهد.</p>	<p>بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری: رعایت اصول قانون‌گذاری و قانون‌نویسی و تعیین سازوکار برای انطباق لوائح و طرح‌های قانونی، با تأکید بر: ۱. قابل اجرا بودن و قابل سنجش بودن اجرای آن.</p>	<p>ماده ۵- مسئولیت اجرای این قانون به عهده بالاترین مقام دستگاه اجرایی می‌باشد. عدم اجرا یا اجرای ناقص تکالیف مقرر در این قانون یا انتشار اطلاعات مغایر مفاد این قانون، جرم محسوب شده و مرتکب به مجازات درجه شش قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی، محکوم می‌شود.</p>	۵